

Sollerön — en rätt skala för människor

Kommunalrådet Lennart Thorslunds tal vid 200 års jubileet 1975.

År 1775 lyckades Solleröborna med hjälp av Jugen Jon utverka att ön fick bilda egen socken. Måhända inte till Moramyndiga socknemäns helt odelade förtjusning. På sikt fick den nya ordningen även en växande världsligt politisk betydelse då den kommunala självstyrelsen utvecklades och sockenindelningen lades till grund även för landets indelning i kommuner. Därmed kom Jugen Jon att indirekt stå fadder även till Sollerö kommun.

Men ödets ironi hade så när ställt till det så att man fått fira 200-årsjubileet av den kyrkliga självstyrelsen samtidigt som man förlo-
rade den egna kommunala självstyrelsen. Endast fyra år skiljer de båda händelserna åt. Om ödet kan sägas hålla sig med felmarginal får väl avvikelsen antagas ligga inom den. Vi hoppas emellertid att vi skall kunna sköta oss på sådant sätt inom kommunledningen att vi inte skall behöva konfronteras med en modern Jugen Jon på den politiska arenan.

Det sista sagt mest på skämt men ändå med ett litet stänk av allvar, som ett memento till oss själva inom ledningen för den borgerliga kommunen. Ty även om man på intet sätt kan säga att vi inom Mora nya storkommun har några allvarliga storstadsproblem så har jag personligen i mitt nuvarande arbete ofta anledning att fundera över vad som egentligen är rätt skala för människor. I sådana funderingar stannar jag ofta inför Sollerön och dess kyrkliga kommun.

För medan de politiska beslutsfattarna, ofta trängda av brutala ekonomiska lagar, ansett sig tvingade att tänka i större enheter, har

kyrkan behållit sina socknar och hävdad en annan skala. — En mindre skala. — En i verklig mening humanistisk skala, med kontakten med människor och mellan människor som mått. Icke minst på Sollerön har kyrkan i sitt församlingsarbete syftat till att tillämpa dessa principer. Och man har lyckats.

— I mitt tidigare arbete som lärare har jag självfallet också haft elever från Sollerön. Överlag har de visat en sammanhållning och en känsla för gemenskap med varandra och med sin ö, som varit ägnad att förvåna. Detta har naturligtvis till stor del sin grund i öns traditioner. Men mer än så. Nästan alltid då vi talats vid om vad de gör på sin fritid och varför de trivs så bra på Sollerön, så har de som en väsentlig del av förklaringen hänvisat till kyrkan och dess ungdomsverksamhet. I den allmänna debatten har det många gånger klankats på kyrkan och dess förmenta isolering från samhället i övrigt. Det må vara hur det vill med den generella riktigheten i sådana anklagelser. I varje fall tycks de sakna aktualitet i Sollerö församling.

Mest glädjande är att en så stor del av ungdomen lärt sig uppfatta kyrkan och dess verksamhet som en naturlig del av sitt eget liv.

”Extra ecclesiam nulla salus” hävdar den katolska kyrkan, dvs. utanför kyrkan står ingen frälsning att få. Vår kyrka bekänner inte längre den satsen men jag tror att man på Sollerön fortfarande i varje fall sträcker sig så långt att man gärna medger, att utanför kyrkan går man miste om mycket. — Förtjänsten ligger självfallet till stor del hos församlingsborna själva och ett framsynt kyrkoråd samt kyrkans tjänare och deras medhjälpare.

Så även om man i Mora den gången år 1775 grinade illa åt Jugen Jons påfund, måste vi i alla fall tvåhundra år senare erkänna att hans idé slagit väl ut. Det var en fråga om kortare färdväg. Det blev en väg att komma människan närmare. Det blev en rätt skala för människor.

Lennart Thorslund